

Ramon FARRÉS. **Antoni Pous. L'obra essencial**

Vic: Eumo editorial, 2005, 503 p., 25 €

Malgrat el gran nombre de clergues secularitzats que, per raons evidents, va haver-hi en aquest país a partir d'un moment determinat, una tal figura no és de les que més ha donat, si més no fins ara, per a la fabulació literària i per a l'estudi històric. I, sens dubte, en la trajectòria vital i humana d'Antoni Pous no és la seva primigènia condició de capellà que ha penjat els hàbits la que més atractiu pot oferir avui en dia. Però sí que se situa en el moll de la deriva extremosa que mena des del rigorisme eclesiàstic d'un Seminari com el de Vic sota el franquisme fins a l'adopció de l'epistemologia marxista en el marc del moviment estudiantil alemany de mitjan anys seixanta. Tot passant, entremig, pel progressiu compromís social i, sobretot, per la plena assumptió del fet nacional català.

Una evolució, la seguida per Pous, en la qual tot allò que no hi ha d'original es veu sobradament compensat per tot el que s'hi troba d'exigència ètica i de depuració estètica; de radicalitat conseqüent, en definitiva.

Ara, la consistent monografia que li ha dedicat Ramon Farrés evita que tant el personatge com l'obra es difuminin en l'aura sempre enganyosa del *maudit*, per cras desconeixement o per mitificació interessada. Gràcies a una minuciosa

recerca documental i a un ampli recull de testimoniatges orals, coneixem les diferents etapes i crisis en el decurs biogràfic de Pous, les seves tensions i els seus assoliments, els seus mèrits i els seus límits.

Descobrim, així, el do de gents de Pous (p. 91-92, 150) i n'intuïm l'escàs sentit

de l'humor (*passim*).

Podem valorar-ne el propòsit d'estudiar en universitats estrangeres (p. 100) i admirar-nos davant tant d'afany de transcendència (p. 101).

Comprendre les raons del seu incessant activisme cultural (p. 108-134) i, així mateix, agrair-li el paper pioner en la represa de la catalanística alemanya després del tall provocat

per les grans guerres del segle XX (p. 150-152, 181-211, 227-232). Estem en condicions, en definitiva, de (re)llegir-ne l'obra, cosa a la qual ajuda l'oportuna recopilació feta aquí dels textos poètics (p. 381-444) i assagístics (p. 444-503) cabdals de Pous, com també la cenyida exegesi que en fa Farrés (p. 261-322 i 325-356, respectivament).

Cal remarcar, en aquest sentit, l'interès i la utilitat de la sospesada crítica a què l'autor sotmet les traduccions de l'alemany (Benjamin: p. 159-165, Celan: p. 232-237, 308-322) fetes per Pous: els seus encerts (p. 164-165, 169-170) i els

seus errors (p. 57, 161, 167), els supòsits teòrics en què recolzen (p. 49, 54, 353-354) i els resultats en què es concreten (p. 167, 170, 309). Un compendiós tractat de traductologia pràctica per si mateix. El qual, d'altra banda, no fa sinó prosseguir –potser a la insabuda de Farrés– la línia encetada el 1974 per un igualment bon coneixedor del món germànic, Jaume Tur –traspasat prematurament també com Pous, el 1976–, en el seu estudi sobre les traduccions del *Faust* goethià dutes a terme per un altre gran assedegat de transcendència: Joan Maragall.

En el dens i justificadament exultant pròleg amb què Ricard Torrents encapçala l'obra, podem llegir-hi que, com a poble, «ni tan sols no tindrem el nom en nota a peu de pàgina, si d'una vegada no rees-

crivim la història en termes referencials propis» (p. 11). Cal dir que una aportació com la de Ramon Farrés contribueix significativament a fer possible una tal reescriptura?

Josep Murgades
Universitat de Barcelona

L'ESPILL

NÚM. 21

MIQUEL BARCELÓ, *ENGANYA L'ULL. EL GUERRER, EL COMERCIANT I LA NOBLE CAUSA EN LA HISTÒRIA MEDIEVAL DE CATALUNYA* • RAPHAEL GROSS, *CARL SCHMITT I ELS JUEUS* • JOSEP CORBI, *EMOCIONS MORALES EN LA FLETXA DEL TEMPS* • JULIAN MARRADES, *MONTAIGNE, EN ALTA MAR* • DOLORS OLLER, *CONSTRUCCIÓ I DECONSTRUCCIÓ DE LA IDENTITAT*

DOSSIER: INMIGRACIÓ i CANVI SOCIAL

AITANA GUIA, *LES MIGRACIONS INTERNACIONALS AL SEGLE XXI. UNA GLOBALITZACIÓ FARCIDA DE FRONTERES*
JOAQUIM GARCIA ROCA, *MIGRACIONS I GLOBALITZACIÓ* • FRANCESC TORRES, *ELS NOUS VEÏNS A LA CIUTAT*
JOAN LACOMBA, *XARXES I CREUAMENTS EN LES MIGRACIONS*
ELISABETH VON THADDEN, *ENTREVISTA AMB ZYGMUNT BAUMAN*

DOCUMENTS: ERICH AUERBACH, *FILOLOGIA DE LA WELTLITERATUR* • MANIFEST DELS HISTORIADORS FRANCESOS

MARTIN FILLER, *L'HOMME OCELL. SOBRE SANTIAGO CALATRAVA* • ADRIÀ CHAVARRIA, *DE TORNADA A ORS* • ENRIC BALAGUER, *L'INDIVIDU POSTMODERN (I GLOBALITZAT)* • JOSEP BALLESTER, *ENTRE ERIÇÓ I GUINEU. JOAN FUSTER I EL GRUP TORRE* • RICHARD YORK, *L'HOMO FLORESIENSIS I LA IGUALTAT HUMANA*

LLIBRES: EMILI GIL MUÑOZ • ANTONI DEFEZ • CARMEL FERRAGUD • JUSTO SERNA

Redacció, administració i subscripcions: Publicacions de la Universitat de València • Arts Gràfiques 13, 46010 València • Tel. 96 386 41 15 • a/e: lespill@uv.es